

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

Комп'ютерного практикуму № 3 з дисципліни
«Технології паралельних та розподілених обчислень»

**«Розробка паралельних програм з використанням механізмів
синхронізації: синхронізовані методи, локери, спеціальні типи»**

Виконав(ла)

ІП-01 Галько М.В.

(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів(ла)

Стеценко І. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2022

Завдання 1

Реалізуйте програмний код, даний у лістингу, та протестуйте його при різних значеннях параметрів. Модифікуйте програму, використовуючи методи управління потоками, так, щоб її робота була завжди коректною. Запропонуйте три різних варіанти управління. **30 балів.**

Хід роботи

У рамках даного завдання було реалізовано функціонал банку, який дозволяє виконувати операції переказу коштів між рахунками. Однак, під час тестування коду, було виявлено проблему, коли сума на рахунках зменшувалась з часом, незважаючи на правильність виконання операцій переказу (рис. 1). Сума на рахунках постійно зменшувалась, хоча вона повинна бути константною. Це свідчило про проблему зі синхронізацією доступу до спільних ресурсів.


```
Transactions:17960000 Sum: 34421
Transactions:17970000 Sum: 34410
Transactions:17980000 Sum: 34350
Transactions:17990000 Sum: 34339
Transactions:18000000 Sum: 34273
Transactions:18010000 Sum: 34240
Transactions:18020001 Sum: 34231
Transactions:18030000 Sum: 34205
Transactions:18040000 Sum: 34176
Transactions:18050000 Sum: 34142
Transactions:18060000 Sum: 34111
Transactions:18070001 Sum: 34124
Transactions:18080000 Sum: 34066
Transactions:18090000 Sum: 34034
Transactions:18100001 Sum: 34029
Transactions:18110001 Sum: 33966
```

Рис. 1 – Вивід суми при несинхронізованому виконанні

Для вирішення проблеми, було запропоновано кілька способів модифікації програми з метою забезпечення правильності результатів (рис. 2):

1. Використання `synchronized` у методі `syncMethodTransfer()`. Це дозволяє забезпечити взаємовиключення між потоками, що працюють зі спільними ресурсами.
2. Обгортання ділянки читання та запису в синхронізований блок у методі `syncBlockTransfer()`. Також гарантує взаємовиключення під час доступу до спільних ресурсів.

3. Використання локерів `ReentrantLock` у методі `lockTransfer()`.
Дозволяє захоплювати та звільняти захоплення ресурсів, забезпечує більш гнучкий контроль над синхронізацією.

```
Transactions:36270000 Sum: 100000
Transactions:36280000 Sum: 100000
Transactions:36290000 Sum: 100000
Transactions:36300000 Sum: 100000
Transactions:36310000 Sum: 100000
Transactions:36320000 Sum: 100000
Transactions:36330000 Sum: 100000
Transactions:36340000 Sum: 100000
Transactions:36350000 Sum: 100000
Transactions:36360000 Sum: 100000
Transactions:36370000 Sum: 100000
Transactions:36380000 Sum: 100000
Transactions:36390000 Sum: 100000
Transactions:36400000 Sum: 100000
Transactions:36410000 Sum: 100000
```

Рис. 2 – Вивід суми при синхронізованому виконанні

Завдання 2

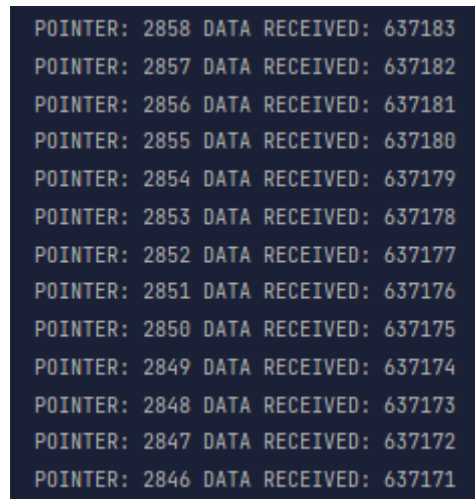
Реалізуйте приклад Producer-Consumer application (див. <https://docs.oracle.com/javase/tutorial/essential/concurrency/guardmeth.html>). Модифікуйте масив даних цієї програми, які читаються, у масив чисел заданого розміру (100, 1000 або 5000) та протестуйте програму. Зробіть висновок про правильність роботи програми. **20 балів.**

Хід роботи

Клас `Drop`, який представляє собою буфер. У середині цього класу було створено синхронізовані методи з умовою та `wait()`, `notifyAll()`, що використовуються для синхронної роботи з буфером. Умова `pointerOnEmpty` вказує на те, коли буфер не повний або не порожній.

Далі було реалізовано два методи - `put` та `take`. У цих методах виконується перевірка, чи не вийшла кількість поточних елементів за максимальну довжину масиву, а також чи не дорівнює нулю (пустий або порожній). Якщо ці умови виконуються, потік чекає, поки інший потік забере або положить елемент і повідомляє про це.

В результаті тестування не виникло помилок виходу за межі масиву, що свідчить про коректну роботу програми (рис. 3). Використання відповідного функціоналу дозволило забезпечити синхронізацію роботи зі спільним буфером та запобігти гонкам за ресурсами.


```
POINTER: 2858 DATA RECEIVED: 637183
POINTER: 2857 DATA RECEIVED: 637182
POINTER: 2856 DATA RECEIVED: 637181
POINTER: 2855 DATA RECEIVED: 637180
POINTER: 2854 DATA RECEIVED: 637179
POINTER: 2853 DATA RECEIVED: 637178
POINTER: 2852 DATA RECEIVED: 637177
POINTER: 2851 DATA RECEIVED: 637176
POINTER: 2850 DATA RECEIVED: 637175
POINTER: 2849 DATA RECEIVED: 637174
POINTER: 2848 DATA RECEIVED: 637173
POINTER: 2847 DATA RECEIVED: 637172
POINTER: 2846 DATA RECEIVED: 637171
```

Рис. 3 – Коректне виконання Producer-Consumer для масиву розміру 5000

Завдання 3

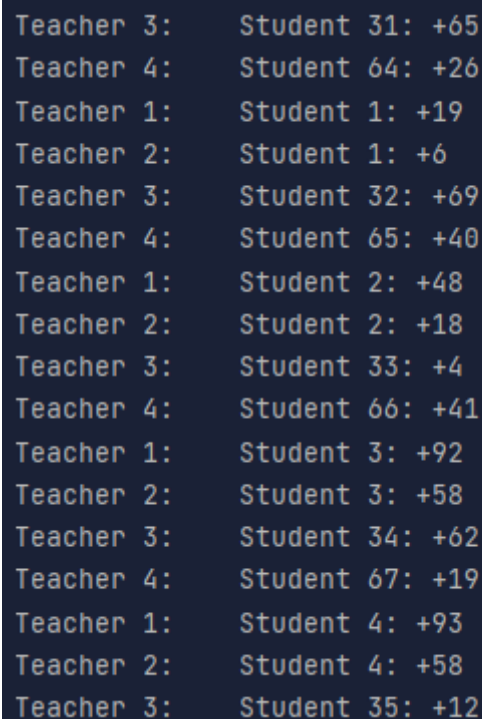
Реалізуйте роботу електронного журналу групи, в якому зберігаються оцінки з однієї дисципліни трьох груп студентів. Кожного тижня лектор і його 3 асистенти виставляють оцінки з дисципліни за 100-бальною шкалою. 40 балів. 4. Зробіть висновки про використання методів управління потоками в java. **10 балів.**

Хід роботи

У кодї були реалізовані наступні класи:

1. "SubjectJournal" – електронний журнал дисципліни. Використовує `ConcurrentHashMap` для збереження оцінок студентів. Містить методи для додавання оцінок та обчислення середнього балу для студента.
2. "Group" – група студентів. Має унікальний ідентифікатор та містить список студентів.
3. "Student" – студент із унікальним ідентифікатором.
4. "Teacher" – викладач із унікальним ідентифікатором має змогу заповнювати журнал оцінок у декількох груп.
5. "addMarkThread": реалізує потік для додавання оцінок до журналу. Генерує випадкові оцінки та додає їх до відповідних студентів у журналі.

Вивід результату:


```
Teacher 3: Student 31: +65
Teacher 4: Student 64: +26
Teacher 1: Student 1: +19
Teacher 2: Student 1: +6
Teacher 3: Student 32: +69
Teacher 4: Student 65: +40
Teacher 1: Student 2: +48
Teacher 2: Student 2: +18
Teacher 3: Student 33: +4
Teacher 4: Student 66: +41
Teacher 1: Student 3: +92
Teacher 2: Student 3: +58
Teacher 3: Student 34: +62
Teacher 4: Student 67: +19
Teacher 1: Student 4: +93
Teacher 2: Student 4: +58
Teacher 3: Student 35: +12
```

Рис. 4 – Демонстрація роботи потоків

```
Journal WEEK1:  
Group 1:  
  Student 1: 12  
  Student 2: 33  
  Student 3: 75  
  Student 4: 75  
  Student 5: 92  
  Student 6: 21  
  Student 7: 89  
  Student 8: 84  
  Student 9: 14  
  Student 10: 59  
  Student 11: 47  
  Student 12: 59  
  Student 13: 47  
  Student 14: 70  
  Student 15: 45
```

Рис. 5 – Вивід середніх оцінок першого тижня

Результати відображають успішну реалізацію електронного журналу. Середні оцінки для студентів були виведені правильно.

Висновок

Використання методів управління потоками в Java є важливою та потужною функціональністю для розробки багатопотокових програм. Ось декілька висновків:

1. Синхронізація потоків дозволяє забезпечити взаємовиключення доступу до спільних ресурсів. Використання ключового слова `synchronized`, синхронізованих блоків або об'єктів `Lock` допомагає уникнути гонок за ресурсами.

2. Методи очікування і сповіщення (`wait()`, `notifyAll()`), дозволяють потокам ефективно спілкуватися між собою та синхронізувати свою роботу. Вони дозволяють потокам чекати на певні умови, поки інші потоки не виконають певні дії чи не змінять стан.

4. Управління потоками дозволяє досягти кращої продуктивності та швидкодії шляхом використання багатопотоковості. Також дозволяє використовувати ефективніше ресурси системи та знижувати час виконання завдань.

5. З мінусів: може створюватися складність, пов'язана зі синхронізацією, гонками за ресурсами та дедлоками. Неправильне використання синхронізації може призводити до некоректних результатів або невизначеного стану програми.

Код завдання 1

```
public class AsyncBankTest {
    public static final int NACCOUNTS = 10;
    public static final int INITIAL_BALANCE = 10000;

    public static void main(String[] args) {
        Bank b = new Bank(NACCOUNTS, INITIAL_BALANCE);
        for (int i = 0; i < NACCOUNTS; i++) {
            TransferThread t = new TransferThread(b, i,
INITIAL_BALANCE);
            t.setPriority(Thread.NORM_PRIORITY + i % 2);
            t.start();
        }
    }
}
```

```
public class TransferThread extends Thread {
    private Bank bank;
    private int fromAccount;
    private int maxAmount;
    private static final int REPS = 1000;

    public TransferThread(Bank b, int from, int maxAmount) {
        bank = b;
        fromAccount = from;
        this.maxAmount = maxAmount;
    }

    @Override
    public void run() {
        while (true) {
            for (int i = 0; i < REPS; i++) {
                int toAccount = (int) (bank.size() * Math.random());
                int amount = (int) (maxAmount * Math.random() / REPS);
                bank.transfer(fromAccount, toAccount, amount);
                bank.syncMethodTransfer(fromAccount, toAccount,
amount);
                bank.syncBlockTransfer(fromAccount, toAccount,
amount);
                bank.lockTransfer(fromAccount, toAccount, amount);
            }
        }
    }
}
```

```
import java.util.concurrent.locks.ReentrantLock;

public class Bank {
    public static final int NTEST = 10000;
    private final int[] accounts;
    private long transacts = 0;
    private final ReentrantLock bankLock = new ReentrantLock();

    public Bank(int n, int initialBalance) {
        accounts = new int[n];
        int i;
        for (i = 0; i < accounts.length; i++) accounts[i] =
initialBalance;
        transacts = 0;
    }
}
```



```

    public void transfer(int from, int to, int amount) {
        accounts[from] -= amount;
        accounts[to] += amount;
        transacts++;
        if (transacts % NTEST == 0) test();
    }

    public void syncBlockTransfer(int from, int to, int amount) {
        synchronized (this) {
            accounts[from] -= amount;
            accounts[to] += amount;
            transacts++;
            if (transacts % NTEST == 0) test();
        }
    }

    public synchronized void syncMethodTransfer(int from, int to, int
amount) {
        transfer(from, to, amount);
    }

    public void lockTransfer(int from, int to, int amount) {
        bankLock.lock();
        try {
            accounts[from] -= amount;
            accounts[to] += amount;
            transacts++;
            if (transacts % NTEST == 0) test();
        } finally {
            bankLock.unlock();
        }
    }

    public void test() {
        int sum = 0;
        for (int account : accounts) sum += account;
        System.out.println("Transactions:" + transacts + " Sum: " +
sum);
    }

    public int size() {
        return accounts.length;
    }
}

```

Код завдання 2

```
public class ProducerConsumerExample {  
    public static void main(String[] args) {  
        Drop drop = new Drop(5000);  
        (new Thread(new Producer(drop))).start();  
        (new Thread(new Consumer(drop))).start();  
    }  
}
```

```
import java.util.Random;  
  
public class Producer extends Thread {  
    public static int value = 1;  
    private Drop drop;  
  
    public Producer(Drop drop) {  
        this.drop = drop;  
    }  
  
    @Override  
    public void run() {  
        while (true) {  
            drop.put(value++);  
        }  
    }  
}
```

```
import java.util.Random;  
  
public class Consumer extends Thread {  
    private Drop drop;  
  
    public Consumer(Drop drop) {  
        this.drop = drop;  
    }  
  
    @Override  
    public void run() {  
        while (true) {  
            int data = drop.take();  
        }  
    }  
}
```

```
public class Drop {  
    private int[] data;  
    private int pointerOnEmpty = 0;  
  
    public Drop(int size) {  
        data = new int[size];  
    }  
  
    public synchronized int take() {  
        while (pointerOnEmpty == 0) {  
            try {  
                wait();  
            } catch (InterruptedException e) {}  
        }  
        int value = data[pointerOnEmpty-1];  
        pointerOnEmpty--;  
        notifyAll();  
    }  
}
```

```
        System.out.format("POINTER: %-4s DATA RECEIVED: %s%n",
pointerOnEmpty, value);
        return value;
    }

    public synchronized void put(int value) {
        while (pointerOnEmpty >= data.length) {
            try {
                wait();
            } catch (InterruptedException e) {}
        }
        data[pointerOnEmpty++] = value;
        notifyAll();
    }
}
```

Код завдання 3

```
import java.util.ArrayList;

public class GradesJournalTest {
    public static void main(String[] args) {
        SubjectJournal mathJournal = new SubjectJournal();
        Group group1 = new Group(30);
        Group group2 = new Group(33);
        Group group3 = new Group(35);
        mathJournal.addGroup(group1);
        mathJournal.addGroup(group2);
        mathJournal.addGroup(group3);

        Teacher lector = new Teacher(mathJournal, group1);
        lector.addGroup(group2);
        lector.addGroup(group3);
        Teacher assistant1 = new Teacher(mathJournal, group1);
        Teacher assistant2 = new Teacher(mathJournal, group2);
        Teacher assistant3 = new Teacher(mathJournal, group3);

        ArrayList<Thread> threads = new ArrayList<>();

        for (int i = 0; i < 3; i++) {
            threads.add(lector.fillJournal());
            threads.add(assistant1.fillJournal());
            threads.add(assistant2.fillJournal());
            threads.add(assistant3.fillJournal());

            try {
                for (Thread thread : threads) {
                    thread.join();
                }
            } catch (InterruptedException e) {
                e.printStackTrace();
            }

            System.out.println("Journal WEEK" + (i+1) + ":");
            mathJournal.printJournalAverage();
        }
    }
}
```

```
import java.util.ArrayList;

public class Teacher {
    public static int ID = 1;
    private final int PersonalID;
    private SubjectJournal journal;
    private ArrayList<Group> groups = new ArrayList<>();

    public Teacher(SubjectJournal journal, Group group) {
        PersonalID = ID++;
        this.journal = journal;
        groups.add(group);
    }

    public void addGroup(Group group) {
        journal.addGroup(group);
    }
}
```

```

        public Thread fillJournal() {
            addMarkThread thread = new addMarkThread(journal, groups,
PersonalID);
            thread.start();
            return thread;
        }
    }
}

```

```

import java.util.ArrayList;

public class Group {
    public static int GroupsID = 1;
    private ArrayList<Student> students;
    private final int ID;

    public Group(int size) {
        ID = GroupsID++;
        students = new ArrayList<>(size);
        for (int i = 0; i < size; i++) {
            students.add(new Student());
        }
    }

    public void addStudent(Student student) {
        students.add(student);
    }

    public void removeStudent(Student student) {
        students.remove(student);
    }

    public int getSize() {
        return students.size();
    }

    public Student getStudent(int i) {
        return students.get(i);
    }

    public Integer getID() {
        return ID;
    }
}

```

```

public class Student {
    public static int CurrentID = 1;
    private final int PersonalID;

    public Student() {
        PersonalID = CurrentID++;
    }

    public Integer getID() {
        return PersonalID;
    }
}

```

```

import java.util.ArrayList;
import java.util.concurrent.BlockingQueue;
import java.util.concurrent.ConcurrentHashMap;

```

```

public class SubjectJournal {
    ConcurrentHashMap<Student, ArrayList<Integer>> journal = new
ConcurrentHashMap<>();
    ArrayList<Group> groups = new ArrayList<>();

    public void addGroup(Group group) {
        groups.add(group);
        for (int i = 0; i < group.getSize(); i++) {
            if (!journal.containsKey(group.getStudent(i))) {
                journal.put(group.getStudent(i), new ArrayList<>());
            }
        }
    }

    public synchronized void addMark(Student student, int mark) {
        journal.get(student).add(mark);
    }

    public int getAverageMark(Student student) {
        int sum = 0;
        for (int mark : journal.get(student)) {
            sum += mark;
        }
        return sum / journal.get(student).size();
    }

    public void printJournalAverage() {
        for (Group group : groups) {
            System.out.println("Group " + group.getID() + ":");
            for (int i = 0; i < group.getSize(); i++) {
                System.out.println("    Student " +
group.getStudent(i).getID() + ": " +
                getAverageMark(group.getStudent(i)));
            }
        }
    }
}

```

```

import java.util.ArrayList;
import java.util.Random;

public class addMarkThread extends Thread {
    private Random random = new Random();
    private SubjectJournal journal;
    private ArrayList<Group> groups;
    private int TeacherID;

    public addMarkThread(SubjectJournal journal, ArrayList<Group>
groups, int TeacherID) {
        this.journal = journal;
        this.groups = groups;
        this.TeacherID = TeacherID;
    }

    @Override
    public void run() {
        for (Group group : groups) {
            for (int i = 0; i < group.getSize(); i++) {
                int mark = random.nextInt(100) + 1;
                journal.addMark(group.getStudent(i), mark);
                System.out.print("Teacher " + TeacherID + ":    " +

```

```
                                "Student " + group.getStudent(i).getID() + ":  
+" + mark + "\n");  
                                }  
                            }  
                        }  
                    }
```